

04.02.2003

Netwerkindustrieën krijgen momenteel veel aandacht. Vanuit die context publiceert het Federaal Planbureau een studie die een overzicht geeft van vijf Belgische netwerkindustrieën: telecommunicatie, elektriciteit, gas, postdiensten en spoorwegen.

Netwerkindustrieën en openstelling van de markt

Netwerkindustrieën zijn de economische activiteiten die instaan voor de verplaatsing van personen, goederen en informatie via een fysiek netwerk. Zij staan momenteel in het middelpunt van de belangstelling. De Europese Unie heeft immers een hervorming ervan voorzien, die een einde moet maken aan de nationale monopolies die deze industrieën kenmerkten.

De netwerkindustrieën bekleeden een centrale plaats in het economisch leven. Ze vervullen immers een essentiële rol bij de productie van goederen en diensten. Bovendien bieden zij diensten van algemeen belang aan.

In 2001 bereikte het aandeel van de productie van de vijf netwerkindustrieën in België 5,7% van het Belgische bbp. Ze stelden 144 000 personen tewerk, wat neerkomt op 4,2% van de totale Belgische tewerkstelling.

De hervormingen in België

De hervormingen van de sector grijpen plaats op basis van Europese richtlijnen die een tijdschema vooropstellen voor de geleidelijke openstelling van de markt. België volgt dat schema nauwgezet en anticipeert soms zelfs. De studie bespreekt de belangrijkste kenmerken van dit hervormingsproces voor elk van de vijf sectoren.

Hieruit blijkt dat de scheiding van infrastructuur en diensten al uitgewerkt wordt in de gas- en elektriciteitssector en bij de spoorwegen, zonder dat het einddoel evenwel reeds bereikt werd.

De openstelling van de markt is binnen de telecomsector al gerealiseerd. Voor gas en elektriciteit is dit tot op heden zo voor ongeveer de helft van de markt. In 2003 worden belangrijke veranderingen verwacht voor de postdiensten en het goederenvervoer per spoor.

Terzelfdertijd toont de studie aan dat, ondanks deze openstelling, de mobiele telefonie en bepaalde postdiensten de enige sectoren zijn waar ondertussen werkelijk sprake is van concurrentie. Bovendien wordt geen algemeen bewijs gevonden dat het openstellen van de markten een positieve impact heeft op de prijzen en de kwaliteit van de dienstverlening. De telecomsector vormt hierop een uitzondering.

Conclusies

De beleidsmakers dienen de veranderingen die voortvloeien uit deze hervormingen aandachtig te volgen om meerdere redenen:

Belgacom en Electrabel bekleden nog steeds een zeer dominante positie. Het is bijgevolg noodzakelijk erop toe te zien dat monopolistisch gedrag vermeden wordt. Voor de spoorwegen dient de toegang tot het spoor voor nieuwe operatoren een prioriteit te blijven. Tot slot moet benadrukt worden dat de hervorming van de postdiensten tot nu toe redelijk naar wens verloopt.

WP 01-03 : Network industries in Belgium : economic significance and reforms, D. Gusbin, C. Kegels, P. Vandenhove, J. van der Linden, M. Van Overbeke

De working paper (die enkel in het Engels beschikbaar is) kan afgedrukt worden van de website van het Federaal Planbureau (www.plan.be) of besteld worden bij het Federaal Planbureau door contact op te nemen met H. Dekens, hd@plan.be.

Contactpersoon: Jan van der Linden (jvdl@plan.be, 02/507 74 37)